V I Lenin

Om partirensningen

September 1921

Partirensningen har synbarligen utvecklat sig till ett allvarligt och oerhört viktigt arbete.[1]

Det finns platser, där man vid partirensningen huvudsakligen stöder sig på partilösa arbetares erfarenheter och påvisanden, låter sig ledas av deras påvisanden och tar hänsyn till representanterna för den partilösa massan. Detta är det mest värdefulla, det viktigaste. Om det verkligen lyckades oss att på detta sätt rensa partiet uppifrån och ned, ”utan anseende till person”, skulle det faktiskt vara en stor landvinning för revolutionen.

Ty revolutionens landvinningar kan inte nu vara av samma slag som tidigare. De ändrar oundvikligt karaktär i överensstämmelse med övergången från krigsfronten till den ekonomiska fronten, med övergången till den nya ekonomiska politiken, med de betingelser som i första hand kräver stegrad arbetsproduktivitet, stegrad arbetsdisciplin. Revolutionens viktigaste landvinning under en sådan tid blir den inre förbättringen, som inte är markant, inte iögonenfallande, inte genast synlig, en förbättring av arbetet, dess organisering, dess resultat; en förbättring i betydelsen av kamp mot inflytandet från det småborgerliga och det småborgerligt anarkistiska elementet, som verkar upplösande både på proletariatet och partiet. För att uppnå en sådan förbättring måste man rensa partiet från de element som lösrycker sig från massorna (och självklart, det behöver inte sägas, från sådana som misskrediterar partiet i massornas ögon). Naturligtvis kommer vi inte att rätta oss efter allt vad massorna säger, ty massorna ger också ibland vika för stämningar som inte alls är progressiva, särskilt under år av ytterlig trötthet och överansträngning till följd av alltför tunga bördor och lidanden. Men vid värdesättningen av personer, vid den negativa inställningen till sådana som ”klibbat sig fast” vid partiet, som blivit uppblåsta ”kommissarier” och som ”byråkratiserats”, är påvisandena från den partilösa proletära massan, och i många fall också från den partilösa bondemassan, i högsta grad värdefulla. De arbetande massorna förmår mycket lyhört fånga skillnaden mellan de ärliga och hängivna kommunisterna och sådana personer, som väcker avsky hos en människa som förtjänar sitt bröd i sitt anletes svett, som inte åtnjuter några privilegier och inte har ”förbindelser med chefskapet”.

Att rensa partiet med hjälp av påvisanden från partilösa arbetande människor är en stor sak. Det kommer att medföra viktiga resultat. Det kommer att göra partiet till ett mycket starkare avantgarde för klassen än vad det tidigare var, göra det till ett avantgarde, som är fastare förbundet med klassen och bättre ägnat att föra den till seger mitt ibland ett otal svårigheter och faror.

Som en partiell uppgift vid partirensningen skulle jag vilja framhålla utrensningen av f. d. mensjeviker. Av de mensjeviker, som inträtt i partiet senare än början av 1918, bör enligt min mening högst c:a en hundradel tillåtas att stanna kvar i partiet, och det först sedan var och en av dem som lämnas kvar undergått en tre- och fyrdubbel prövning. Varför? Därför att mensjevikerna, tagna som en riktning, under perioden 1918-21 uppvisat de två egenskaper som är kännetecknande för dem: för det första förmågan att skickligt anpassa sig, att ”klibba sig fast” vid den riktning som är rådande bland arbetarna; för det andra förmågan att ännu skickligare tjäna vitgardisterna med liv och själ, tjäna dem i handling, medan de i ord tar

[1] Utrensningen genomfördes under andra halvåret 1921 på grundval en resolution, ”Om problemen med partiets utveckling” , som antogs av RKP(b):s tionde kongress. Under utrensningen uteslöts nära 170 000 personer, nära 25% av partimedlemmarna. Se dock lästipsen allra sist.

avstånd från dem. Båda dessa egenskaper har sin rot i mensjevismens hela historia: man behöver bara erinra sig Axelrods förslag om ”en arbetarkongress”, mensjevikernas inställning till kadeterna (och till monarkin) i ord och i handling etc., etc. Mensjevikerna ”klibbar sig fast” vid Rysslands kommunistiska parti inte endast och inte ens så mycket på grund av att de är machiavellister (fastän de ända sedan 1903 har visat att de är förstklassiga mästare då det gäller den borgerliga diplomatins metoder), som på grund av sin ”anpassningsförmåga”. Varje opportunist utmärker sig genom sin anpassningsförmåga (men inte all anpassningsförmåga är opportunism) , och som opportunister anpassar sig mensjevikerna ”av princip” så att säga till den riktning som är rådande bland arbetarna och antar en skyddsfärg, i likhet med haren som blir vit om vintern. Detta särdrag hos mensjevikerna måste man känna till och ta i beaktande. Och att ta det i beaktande betyder att rensa ut ur partiet omkring nittionio procent av samtliga mensjeviker, som anslutit sig till RKP efter 1918, d. v. s. vid en tid då bolsjevikernas seger först blev sannolik och sedan säker.

Partiet måste rensas från skojare, byråkrater och ohederliga personer, från vacklande kommunister och från mensjeviker, som målat om sin ”fasad” men i hjärtat förblivit mensjeviker.

20 september 1921.
Undertecknat: N. Lenin.

Pravda nr 210, 21 september 1921.

V. I. Lenin, *Skrifter*, fjärde ryska uppl., b. 33, sid. 18-20.

Översättning är från Lenin, *Valda verk* II:2

Lästips

Av ovanstående artikel förespråkade Lenin omfattande utrensningar av icke önskvärda element. Han nämner särskilt de mensjeviker som anslutit sig till partiet sedan 1918. Men senare insåg han nog att han gått för långt, särskilt när det gällde mensjevikerna. Om detta se hans brev från 3 december 1921: Till Moskva-guvernementets kommission för granskning och rensning av partiet.